

ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ НОВИ САД

21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина 25

тел: 021/4881-888 централа, кориснички центар 0800/21-21-21 & факс: 021/557-353

ПИБ: 102094162, Матични број: 08761809

www.vodevojvodine.com

E-mail: office@vodevojvodine.com

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ПАРКОМ ПРИРОДЕ „БЕЉАНСКА БАРА“ ЗА 2023. ГОДИНУ

Нови Сад, децембар 2022. године

САДРЖАЈ:

УВОД

- 1. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ**
- 2. ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА**
- 3. УСЛОВИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ**
- 4. ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА ЗАШТИТИ, ОДРЖАВАЊУ, ПРАЋЕЊУ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊУ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ**
- 5. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА**
- 6. ПРОСТОРНА ИНДЕТИФИКАЦИЈА И ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ НА ОДРЖИВОМ КОРИШЋЕЊУ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ, РАЗВОЈУ И УРЕЂЕЊУ ПРОСТОРА**
- 7. АКТИВНОСТИ НА ПРОМОЦИЈИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА**
- 8. ОБЛИЦИ САРАДЊЕ И ПАРТНЕРСТВА СА ЛОКАЛНИМ СТАНОВНИШТВОМ И ДРУГИМ КОСРИСНИЦИМА НЕПОКРЕТНОСТИ**
- 9. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ДРУГЕ МАТЕРИЈАЛНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА У УПРАВЉАЊУ ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ И НАЧИН ЊИХОВОГ ОБЕЗБЕЂИВАЊА**

УВОД

У складу са чланом 54. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016, 95/2018 –др. закон и 71/2021)) и чланом 7. Одлуке о проглашењу заштићеног подручја Парка природе „Бељанска бара“ које су споразумно донеле општина Србобран и општина Бечеј („Сл. лист општине Србобран“ бр. 6/2013 и („Сл. лист општине Бечеј“ бр. 7/2013) доноси се Годишњи програм управљања Парком природе „Бељанска бара“ за 2023. годину. Овај годишњи програм је сачињен на основу Плана управљања Парком природе „Бељанска бара“ за период од 2014. до 2023. године.

1. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Водоток Бељанска бара се налази у централној Бачкој, где се са водотоком Криваја улива у Велики бачки канал, код насеља Турија, у општини Србобран. Настала је од неколико плитких долова који се састају 3 km северно од Старобечејских салаша и тече у правцу југозапада. Парк природе „Бељанска бара“ територијално се налази на подручју општина Србобран и Бечеј. Представља еколошки коридор који преко Великог бачког канала омогућава комуникацију копнених и водених врста влажних станишта са међународним коридором реке Тисе.

Укупна површина Парка природе „Бељанска бара“ износи 173,1ha, од чега 140,5ha припада територији општине Бечеј, а 32,6ha територији општине Србобран. Структура површине према власништву показује да је највећи део површине (170,3ha) у друштвеном власништву, корисника ЈВП „Воде Војводине“, осим 1ha корисника ВДП „Средња Бачка“ Бечеј. У приватном власништву је око 3ha, који се воде као трстици и мочваре. Подручје режима заштите II степена обухвата 89ha, а режим заштите III степена 84ha.

Бељанска бара на свом току гради петнаестак меандара, од којих су изразити они у близини железничке пруге Бечеј-Врбас. Њена ширина је у горњем делу тока 1-2m, а у доњим деловима 150m, док је укупна дужина баре 39km. Због карактеристика терена, падавине имају веома мали удео у храњењу тока, јер је отицање на ниском и равном терену споро, испаравање знатно, а добар део ове воде гравитира ка суседним токовима Криваје, Великог бачког канала или Чика.

Овај парк природе представља једно од очуваних влажних подручја, на шта указује присуство бројних ретких врста флоре и фауне. Забележено је преко 80 таксона васкуларне флоре, 10 биљних заједница, велики број инсеката, 23 врсте риба, 7 врста

водоземаца, 2 врсте гмизаваца, 136 врста птица, док је и фауна сисара је заступљена са значајним бројем врста.

2. ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА

Водни режим Бељанске баре карактерише успорени проток воде на равном терену Бачке. Условљен је великим меандрирањем реке, спорим дотицањем воде из фреатске издани, падавинама и дотоком воде из Великог бачког канала. Веза Бељанске баре са каналом хидросистема ДТД регулисана је импровизованом уставом. Постоји могућност да услед хаварије на устави, често веома загађена вода из канала и из суседног водотока Криваје продре у Бељанску бару, што би могло имати негативне последице на ихтиофауну и на целокупан живи свет. Ова појава је и периодично регистрована у зависности од прилива отпадних вода које у канал и Кривају испуштају индустријски загађивачи.

Простор Бељанске баре у великој мери задржао је некадашње карактеристике биљног и животињског света. Бројне човекове активности су временом измениле квалитет станишта. Посебно се то односи на интензивну ратарску производњу, пошто се на овом простору налази најплодније пољопривредно земљиште у Војводини.

Очувана станишта у Војводини као што је Парк природе „Бељанска бара“ и поред доминантних антропогених утицаја, данас представљају реткост, због чега се намеће неопходност њихове заштите ради очувања оно мало природних станишта који представљају уточиште ретким биљним и животињским врстама. Бељанска бара у целој својој дужини пружа се унутар агрикултурног предела који је човек изменио за своје потребе. Окружење природног добра је аграрно подручје у коме доминирају ратарске културе. Тип предела је отворен, без шума или пољозаштитних појасева. Нестанком салаша, нестали су и дрвореди, као и групације стабала, а настао је хомогени предео ниског биолошког и предеоног диверзитета. Еколошки значај Бељанске баре огледа се у функцији очувања различитих типова вегетације и разноврсних заједница, везаних за водена и влажна станишта. Водена и мочварна станишта представљају значајна места за гнезђење и миграцију птица на простору Војводине.

Захваљујући радовима на уређењу каналске мреже на територији општине Бечеј током 2020. године, извршено је измуљивање седимента и вишка водене вегетације из корита Бељанске баре, значајно је побољшан водни режим и створени су квалитетнији еколошки услови за развој живог света у овом парку природе. За наредну годину радови овог типа нису у плану.

У оквиру десетогодишњег плана управљања Парком природе Бељанска бара дефинисани су оквири за спровођење унапређења коришћења и развоја, како појединих вредности, тако и целог заштићеног подручја „Бељанска бара“, одакле проистиче програм мера које је неопходно предузети сваке године у циљу ефикасне заштите и развоја.

Неопходно је отклањати и умањивати негативне антропогене утицаје и примењивати мере активне заштите да би се што боље очувале природне вредности.

Највећи угрожавајући фактор за простор Парка природе „Бељанска бара“ јесте баш утицај околних пољопривредних површина, које се простиру линеарно дуж целог тока до самих обала водотока. Оно што је такође евидентно је изражен недостатак заштитних појасева тзв. бафер зоне између природних станишта и обрадивих површина којим би се овај утицај ублажио. У вези са наведеним, формирање поменуте тампон (бафер) зоне, уз контролисано уклањање алохтоних инвазивних врста и садњом аутохтоних врста различите спратности би било пожељно, уколико се у наредној години обезбеде средства за то путем различитих конкурса у сарадњи са локалном заједницом.

3. УСЛОВИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

РЕШЕЊЕ О УСЛОВИМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ ЗА ПЛАНИРАНУ ИЗРАДУ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА ПП „БЕЉАНСКА БАРА“ ЗА 2023. ГОДИНУ

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ
Србиа ■ 91101 Нови Сад ■ Радничка 20А
Тел: 021/4896-301 ■ Факс: 021/66-16252
e-mail: novisad@pzpr.rs ■ www.pzpr.rs

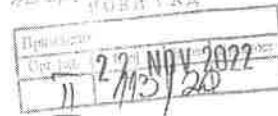

INSTITUTE FOR NATURE CONSERVATION OF VOJVODINA PROVINCE
Serbia ■ 91101 Novi Sad ■ Radnicka 20A
Phone: +381214896301 ■ Fax: +381216616252
e-mail: novisad@pzpr.rs ■ www.pzpr.rs

Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, ул. Радничка бр. 20а (у даљем тексту: Завод), на основу чл. 9. и 57. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010–исправка, 14/2016, 95/2018 - други закон и 71/2021, у даљем тексту: Закон), а у вези са чл. 136. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење), поступајући по захтеву број II-113/18-22 од 19.10.2022. године, ЈВП „Воде Војводине”, Булевар Михајла Пупина 25, Нови Сад, за издавање услова заштите природе за израду Годишњег програма управљања ПП „Бељанска бара” за 2023. годину, дана 27.11.2022. године под 03 бр.019-3063/2, пуномоћник директора Станко Косовац, по овлашћеном број 04-035-4111 од 29.12.2021. године, доноси

РЕШЕЊЕ

о условима заштите природе

- Предметно подручје за које се планира израда Годишњег програма управљања ПП „Бељанска бара” за 2023. годину се налази у оквиру граница Парка природе „Бељанска бара”. Сходно томе, издају се следећи услови заштите природе:
 - Програм ускладити са Планом Управљања ПП „Бељанска бара”, за период од 2014. до 2024. године, као и са чланом 8. Одлуке о проглашењу заштићеног подручја ПП „Бељанска бара” („Сл. лист општине Србобран”, бр. 6/2013 и „Сл. лист општине Бечеј”, бр. 7/2013), према ком Годишњи програм пре свега треба да садржи приказ главних природних и створених вредности, као и природних ресурса, оцену стања животне средине заштићеног подручја, преглед конкретних активности, делатности и процеса који представљају фактор угрожавања заштићеног подручја, дугорочне циљеве заштите, очувања и унапређења и одрживог развоја, анализу и оцену услова за остваривање тих циљева, приоритетне активности и мере на заштити, одржавању, праћењу стања и унапређењу природних и створених вредности, приоритетне задатке научноистраживачког и образовног рада, планиране активности на одрживом коришћењу природних вредности, развоју и уређењу простора, просторну идентификацију планских намена и режима коришћења земљишта, активности на промоцији вредности заштићеног подручја, студијску (истраживачку), програмску, планску и пројектну документацију потребну за спровођење циљева и активности, облике сарадње и партнерства са локалним становништвом и другим власницима и корисницима непокретности, активности и мере на спровођењу плана са дијалогом и субјектима реализације плана управљања и начин оцене успешности његове примене, финансијска средства и друга материјалне претпоставке за извршавање поверених послова у управљању заштићеним подручјем и начин њиховог обезбеђења;
 - Ради што ефикасније заштите и унапређења Парка природе, у 2023. години дати приоритет следећим активностима:

Бициклистичко-шетна стаза:

- На почетну и завршну тачку предметне стазе (код ушћа Бељанске баре у Велики бачки канал и код Задружне ћуприје) поставити по 2 рампе од дрвета са металним ојачањем и са могућношћу закључавања;
- Ископати канале на местима где је стаза најближа локалном путу, у дубини од 50 cm и у дужини од 100 m, како би се спречило силазак возила на стазу;
- Поставити 4 дрвене табле са обавештењем о забрани приступа моторних возила на стазу;
- Планирати да се, на местима где је Стаза најближа локалном путу и на којима је могућ улазак моторних возила, изврши садња аутохтоних врста дрвећа у складу са условима

207.

стајишта (препоручују се следеће врсте: бела топола (*Populus alba*), црна топола (*Populus nigra*), трепетљика (*Populus tremula*), пољски јасен (*Fraxinus angustifolia*) и вез (*Ulmus effusa*));

- 3) Програмом планирати сузбијање инвазивних и алохтоних врста на целокупном простору Парка природе „Бељанска бара”;
 - 4) Планирати одржавање водотока ручним и механичким уклањањем флотантне, субмерзне и приобалне вегетације у циљу усмеравања структуре и сукцесије природне вегетације;
 - 5) Планирати радове на одржавању и реконструкцији оштећеног мобилијара на целом подручју ПП „Бељанска бара”;
 - 6) Годишњи програм потребно је доставити овом Заводу на мишљење о уграђености услова заштите природе.
2. Ово Решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.
 3. За све друге радове/активности на предметном подручју или промене техничке документације потребно је Заводу поднети нов захтев за издавање услова заштите природе.
 4. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог Решења не отпочне радове и активности за које је ово Решење о условима заштите природе издато, дужан је да од Завода прибави ново решење о условима.
 5. Након израде предметног Програма управљања за 2023. годину, исти доставити овом Заводу на мишљење о уграђености услова заштите природе.
 6. Подносилац захтева је ослобођен плаћања таксе за издавање овог Решења у складу са Покрајинском скупштинском одлуком о допунама Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинским административним таксама („Сл. лист АПВ”, бр. 54/2021).

Образложење

Покрајински завод за заштиту природе је примио дана 26.10.2022. године захтев заведен под бр. 03 бр. 019-3063, од стране ЈВП „Воде Војводине”, Булевар Михајла Пупина 25, Нови Сад, за издавање услова заштите природе за израду Годишњег програма управљања ПП „Бељанска бара” за 2023. годину.

Одредбом чл. 102. и 103. Закона одређено је да организација за заштиту природе, тј. Покрајински завод за заштиту природе утврђује услове заштите и даје податке о заштићеним природним добрима у поступку израде просторних и других планова, односно основа (шумских, водопривредних, ловних, риболовних и др.) и друге инвестиционо-техничке документације.

На основу достављеног захтева утврђено је да се израда Годишњег програма управљања ПП „Бељанска бара” за 2023. годину може реализовати на простору који је дефинисан у ставу 1. тачка 1) овог Решења.

У складу са чланом 57., став 4. Закона, за радове и активности на заштићеном подручју, потребно је од надлежног Завода прибавити акт о условима и мерама заштите природе.

Услови прописани тачкама 1.- 6. израђени су у складу са чланом 21. Закона о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/2004, 36/2009 - други закон, 72/2009 – други закон, 43/2011 одлука – УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018-други закон) којим је дефинисан принцип интегрисане заштите природе и животне средине: „Заштита природних вредности остварује се спровођењем мера за очување њиховог квалитета, количина и резерви, као и природних процеса, односно њихове међузависности и природне равнотеже у целини”. Очување природних процеса и

заштита природних вредности у антропогеном пределу захтева исте мере које су предуслов стварања здраве животне средине, а право на здраву средину обезбеђено је Уставом Републике Србије.

Услови из овог Решења су дефинисани у складу са чланом 7. став 3), 4), 5) и 7) Закона, по коме се заштита природе реализује „... спровођењем мера заштите природе и предела; утврђивањем услова и мера заштите природе и заштићених природних добара и предела у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основама и програмима...од утицаја на природу...као и ублажавањем штетних последица које су настале активностима у природи”.

Чланом 8. Закона дефинисано је планирање, уређење и коришћење простора. Планирање и уређење простора спроводи се на основу просторних и урбанистичких планова, планске и пројектне документације, у складу са мерама и условима заштите природе. Носилац пројекта дужан је да поступа у складу са мерама заштите природе, на начин да се избегну, или сведу на најмању меру угрожавања или оштећења природе. Према члану 9. у поступку израде планова, пројеката и активности из члана 8. Закона прибављају се услови заштите природе. Акт о условима заштите природе, између осталог, садржи процену да ли се планирани радови и активности могу реализовати са становишта циљева заштите природе.

Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Сл. лист СРЈ - Међународни уговори”, бр. 11/2001) у Члану 8. указује на потребу регулисања или управљања „биолошким ресурсима важним за очување биолошке разноврсности у оквиру или ван заштићених подручја, у циљу њиховог очувања и одрживог коришћења”. У складу са Конвенцијом, прописана је обавеза спречавања уношења и контролисања или искорењивања „оних страних врста које које угрожавају природне екосистеме, станишта или (аутохтоне) врсте”. Њихово постојање не само да угрожава опстанак природне вегетације, већ и знатно повећава трошкове одржавања јавног зеленила. На подручју Војводине сматрају се инвазивним следеће биљне врсте: циганско перје (*Asclepias syriaca*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus altissima*), багремац (*Amarpha fruticosa*), копривић (*Celtis* spp.), дафина (*Elaeagnus angustifolia*), пенсилванијски јасик (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gledichia triachantos*), жива ограда (*Lyceum barbarum*), петолисни бриљан (*Parthenocissus quinquefolia*), касна сремза (*Prunus serotina*), златни штап (*Solidago gigantea* aggr.), звездан (*Symphotrichum* spp.), фалоп (*Fallopia* sp.), багрем (*Robinia pseudoacacia*) и сибирски брест (*Ulmus pumila*).

Законски основ за доношење решења:

Закон о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016, 95/2018 - други закон и 71/2021); Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/2009 - други закон, 72/2009 – други закон, 43/2011 одлука – УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018 - други закон), Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Сл. лист СРЈ - Међународни уговори”, бр. 11/2001), Одлука о проглашењу заштићеног подручја ПП „Бељанска бара” („Сл. лист општине Србобран”, бр. 6/2013 и „Сл. лист општине Бечеј”, бр. 7/2013).

Предметне активности се могу реализовати под условима дефинисаним овим Решењем, јер је процењено да неће значајно утицати на природне вредности подручја.

На основу свега наведеног, одлучено је као у диспозитиву овог Решења.

Такса на захтев и такса на за решење, по Тар. бр. 1. и Тар. бр. 9 су наплаћене у складу са Законом о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/2003, 51/2003-исправка, 61/2005, 101/2005-др. закон, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 93/2012, 65/2013-др.закон, 83/2015, 112/2015, 113/2017, 3/2018-исправка, 95/2018, 86/2019, 90/2019-исправка, 98/2020- усклађени диг. изн., 144/2020 и 62/2021).

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, у року од 15 дана од дана пријема Решења, уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 490,00 динара на текући рачун бр. 840-742221843-57, позив на број 11223 по моделу 97. Жалба се предаје писмено или усмено на записник Покрајинском заводу за заштиту природе.

Доставити:

- Подносиоцу захтева
- Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине – сектор за инспекцијске послове
- Општинска управа Србобран – инспектор заштите животне средине, Трг слободе 2, 21480 Србобран
- Општинска управа Бечеј – инспектор заштите животне средине, Трг ослобођења 2, 21220 Бечеј
- Документацији ПП „Бељанска бара”

Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, ул. Радничка бр. 20а (у даљем тексту: Завод), на основу чл. 9. и 57. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010–исправка, 14/2016 и 95/2018 - други закон, 71/2021, у даљем тексту: Закон), поступајући по захтеву број П -113/29-22 од 16.12.20212. године, упућеном од стране ЈВП „Воде Војводине“ из Новог Сада, за издавање Мишљења о уграђености услова заштите природе у Годишњи програм управљања ПП „Бељанска Бара“ за 2023. годину, дана 19.12.2022. године под 03 бр. 019-3708/2, издаје

МИШЉЕЊЕ НА УГРАЂЕНОСТ УСЛОВА У ГОДИШЊИ ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ПП „БЕЉАНСКА БАРА“ ЗА 2023. ГОДИНУ

На основу увида у достављену документацију и документацију Завода констатује се:

1. Завод је издао Решење о условима заштите природе за потребе израде Годишњег програма управљања ПП „Бељанска бара“ за 2023. годину, у предмету под бројем 03 бр. 019-3063/2 од 17.11.2022. године (у даљем тексту: Решење).
2. Са захтевом за издавање Мишљења о уграђености Услови заштите природе у Годишњи програм управљања ПП „Бељанска бара“ за 2023. годину је у документацији достављена верзија предметног Годишњег програма управљања парком природе „Бељанска бара“.

На основу претходних констатација и увидом у достављени нацрт, утврђено је су предметни услови инкорпорирани у Годишњи програм управљања ПП „Бељанска Бара“ за 2023. годину и да надлежни орган може усвојити предметни Програм.

Ливно водопривредно предузеће
»ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ«
НОВИ САД

Примљено:	22. 12. 2022		
Орг. јед.	Број	Прлог	Вредност
v-113	33		

Достављено:

1. Наслову
2. Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, инспекцији за заштиту животне средине
3. Архиви
4. Документацији

4. ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА ЗАШТИТИ, ОДРЖАВАЊУ, ПРАЋЕЊУ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊУ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ ПЛАНИРАНЕ ЗА 2023. ГОДИНУ

Десетогодишњим Планом управљања Парком природе „Бељанска бара“ за период од 2014. до 2023. године су дефинисани принципи и циљеви заштите, унапређења коришћења и развоја, како одређених вредности, тако и комплетног заштићеног подручја.

Програм мера заштите и развоја обухвата организацију управљања и коришћења, заштиту природних вредности, научно истраживачку и стручну активност, едукацију, уређење и опремање, као и обезбеђење финансијских средстава, што је основни предуслов за реализацију програма заштите и развоја Парка природе „Бељанска бара“.

Ради очувања природних вредности али и њиховог унапређења, неопходно је отклањати, односно умањивати негативне антропогене утицаје и примењивати мере активне заштите овог подручја.

Приоритет су активности које подразумевају организовање и спровођење низа мера и активности које произилазе из Закона о заштити природе, Одлуке о проглашењу заштићеног подручја парка природе, и других прописа који имају за циљ његову заштиту и развој. Заштита еколошки значајних подручја обезбеђује се спровођењем прописаних мера које су потребне за обнављање природних станишта и популација како би се они довели у повољно природно стање, као и низ активности на ревитализацији и санацији природних екосистема и предела. Забрањују се радови и активности које могу довести до угрожавања, нарушавања или уништавања еколошки значајног подручја и до нарушавања или трајне штете на еколошки значајном подручју. Могућност коришћења ресурса у заштићеном подручју одређена је прописаним режимима и мерама заштите које се односе на забрану или обезбеђивање услова за коришћење са ограниченим и контролисаним активностима.

ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА ЗАШТИТИ, ОДРЖАВАЊУ, ПРАЋЕЊУ СТАЊА И УНАПРЕЂИВАЊУ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ ПЛАНИРАНЕ ЗА 2023. ГОДИНУ СУ:

- редовно одржавање водотока и приобаља леве и десне обале првог базена и десне обале другог базена, механичким кошењем инвазивне и алохтоне вегетације (коровских врста), траве, трске и вишка водене вегетације;
- као једна од мера заштите која је планирана, а која доприноси очувању природних процеса и успостављању еколошке равнотеже, као и природан вид одупирања сукцесивној промени станишта је обезбеђење и подстицање

традиционалног коришћења простора и природних ресурса (сеча трске, сенокос и пашарење);

- за наредну годину планирана је санација друге осматрачнице за птице која је постављена на територији Турије. Такође, планирана је поставка две металне табле за упозорења о коришћењу осматрачница на сопствену одговорност, димензија 50x80 cm. Још се планира и израда четири информативне табле димензија 60x120 cm које би биле постављене у парку природе на местима где је највећа фреквенција житеља и корисника заштићеног подручја. У колико финансијска средства буду дозволила, извршиће се реконструкција оштећеног мобилијара на целом подручју ПП „Бељанска бара“.
- протеклих година, на бицикличичко-шетној стази евидентирано је физичко нарушавање њеног изгледа од стране локалног становништва, који су користили стазу за транспорт моторних возила попут трактора и мањих пољопривредних машина, као и аутомобила. У смислу онеспособљавања приласка аутомобилима и другим моторним возилима и њене деградације, а на основу Улова Покрајинског Завода за заштиту природе, планирана је поставка две рампе од дрвета са металним ојачањем и могућношћу закључавања (код ушћа Бељанске баре у Велики бачки канал и код Задружне ћуприје) са обавештењем о забрани приласка моторних возила, као и копање канала на местима где је стаза најближа локалном путу, дубине 50 cm и укупне дужине од око 100 m, који би онемогућио силазак возила на стазу. С обзиром на недостатак планираних финансијских средстава за реализацију поменутих активности у 2022. и 2023. години, реализација истих уследиће када се за то стекну потреби услови. За 2023. годину планирана је израда и поставка четири табле са упозорењем о забрани ступања моторних возила на шетну стазу.
- У колико се буде поклапало са шумском основном, на местима где је стаза најближа локалном путу где је могућ улазак моторних возила, потребно је извршити садњу аутохтоних врста дрвећа у складу са условима станишта (препоручује се садња: беле тополе, црне тополе, трепетљике, пољског јасена и веза).
- после паузе у активностима везаним за едукацију, услед пандемије вируса короне, неопходно је наставити едукацију корисника простора ради усклађивања њихових активности са потребама очувања природних вредности;
- промоција заштите природних вредности и подизање свести о очувању овог простора код локалног становништва;

- порибљавање риболовног подручја Парка природе „Бељанска бара“ са 600 kg једногодишње шаранске млађи које је планирано Годишњим програмом управљања рибарским подручјем Парка природе „Бељанска бара“ за 2023., на основу члана 17. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл. Гласник РС“ бр. 128/2014 и 95/2018 – др. закон) који је у складу са Програмом управљања за период 2014 - 2023. године.
- у складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда ("Сл. Гласник РС", бр. 128/2014 и 95/2018 – др. закон) спровођење мониторинга рибљег фонда рибарског подручја „Бељанска бара“;
- у складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда ("Сл. Гласник РС", бр. 128/2014 и 95/2018 – др. закон), израда Програма управљања рибарским подручјем Парка природе „Бељанска бара“ за период 2024-2031. године.
- израда Плана управљања Парком природе „Бељанска бара“ за период од 2024. до 2031. године.
- ради сузбијања рибокрађе, неопходно је поред рибочувара ЈВП „Воде Војводине“, да се ангажује одређен број људи и од стране општине;
- праћење стања на терену и дефинисање угрожавајућих фактора, као и непосредно спровођење мера заштите над активностима које се забрањују у заштићеном подручју, како би се обезбедило трајно очување популација строго заштићених и заштићених врста и њихових станишта;
- контрола развоја емерзне вегетације којом се угрожава опстанак флотантних заједница белог и жутог локвања, а који су од битног значаја за гнезђење белобрке и црне чигре, као и других заштићених и строго заштићених врста птица;
- редовна контрола рибарског подручја Парка природе „Бељанска бара“ од стране чуварске службе заштићеног подручја која поред чувара заштићеног подручја, има запослена два лица физичко-техничког обезбеђења, како би се смањио негативни антропогени утицај, у смислу спречавања рибокрађе и свих осталих активности које према Одлуци о заштити спадају у забрањене;
- организовање акција чишћења са представницима локалних еколошких покрета и представницима општина Србобран и Бечеј и сакупљање отпада са водотока Бељанска бара и са обале унутар граница заштићеног подручја;

- поштовање одредби Правилника о одржавању водног режима у Парку природе „Бељанска бара“;
- исходавање услова Покрајинског завода за заштиту природе за све активности које се спроводе у границама заштићеног подручја или имају утицај на заштићено подручје;

5. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКА ФУНКЦИЈА

На подручју ПП „Бељанска бара“ потребно је организовати додатни научно-истраживачки рад јер није довољно истражено подручје. Изузев података из претходних истраживања вегетације, ихтиофауне и орнитофауне Бељанске баре, динамика и стање популација осталих представника флоре и фаунистичких група, не постоје свежији научни подаци са овог подручја. И у 2023. год. бићемо отворени за пружање подршке свим заинтересованим лицима из света науке или студентима за реализацију активности из сфере научно-истраживачког рада. Резултати потенцијалног истраживачког рада могли би да пруже информације значајне за решавање практичних проблема активне заштите, да омогуће очување постојећих природних вредности и стварање модела унапређивања и ревитализације природних вредности Бељанске баре.

ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНА ФУНКЦИЈА

Васпитно-образовна функција на подручју овог природног добра се заснива на презентацији основних природних вредности Парка природе „Бељанска бара“, интегралности екосистема и лепоти предела у којем се повезују природна влажна станишта и одрживо коришћење земљишта и воде. Упознавање јавности о значају овог подручја, а посебно деце, од пресудног је значаја да Бељанска бара постане одржива оаза у којој ће моћи да уживају и будуће генерације.

ТОКОМ 2023. ГОДИНЕ ПРИОРИТЕТНЕ ОБРАЗОВНЕ АКТИВНОСТИ СУ:

- Едукације локалног становништва, посебно деце, на простору ПП „Бељанска бара“ на територији општине Србобран и општине Бечеј, у форми презентација,

радионица и интерактивног рада. Програм едукације ће се реализовати на простору ПП „Бељанска бара“, а циљ едукације је подизање свести о заштити животне средине, заштити природе, значају природних ресурса као и упознавање ученика са биљним и животињским светом заштићеног подручја Парка природе „Бељанска бара“;

- уколико не буде ванредних околности, као претходних пар година, наставиће се традиционално обележавање манифестације „Дани Бељанске баре“ у мају месецу, као и раније у сарадњи са општинама Србобран и Бечеј. Манифестација би се реализовала кроз активности као што су едукације школске деце, са акцентом на децу у млађем школском узрасту, потом, акције чишћења водотока и обала од отпада, такмичења у рекреативном риболову, изложбе ликовних и литералних радова, квизова знања које ће допринети подизању еколошке свести о значају заштите овог подручја;
- покретање иницијативе да се организују такмичења у риболову у сарадњи са удружењима спортских риболоваца;
- контактирање свих невладиних организација са територија општине Србобран и Бечеј и организовање састанка где би се чланови упознали са законском регулативом везаном за заштићена подручја;
- организовање посета заштићеном подручју како за становнике општина Србобран и Бечеј, тако и за све заинтересоване љубитеље природе;
- праћење стања популација ретких и угрожених биљних и животињских врста од стране чуварске службе и стручних сарадника и извештавање Покрајинског завода за заштиту природе о насталим променама;
- креирање и развој програма екотуризма, успостављање сарадње са туристичким организацијама општина кроз које протиче Бељанска бара;
- дистрибуција штампаног материјала који се односи на природне вредности овог подручја;
- ажурирање садржаја на веб страници ЈВП „Воде Војводине“ о активностима и улагањима у заштиту Парка природе „Бељанска бара“, као и других заштићених подручја којима управља наше предузеће. Тако ће се обезбедити већа видљивост ангажовања ЈВП „Вода Војводина“ на плану заштите и унапређења животне средине као и формирању имиџа предузећа које својом еколошком оријентацијом прати стандарде Европске уније;

- упознавање омладине и деце са хидролошком основом Војводине (водним ресурсима), системима управљања вода (наводњавање, одводњавање, одбрана од поплава, заштита вода), као и подизање свести о значају заштите природе и очувања животне средине;

Наведене активности ће се реализовати у складу са интересима крајњих корисника, циљних група и финансијским могућностима управљача, који ће обезбедити потребну логистичку подршку за спровођење истих.

6. ПРОСТОРНА ИНДЕТИФИКАЦИЈА И ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ НА ОДРЖИВОМ КОРИШЋЕЊУ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ, РАЗВОЈУ И УРЕЂЕЊУ ПРОСТОРА

Организација, коришћење, уређење простора и изградња објеката на заштићеном подручју врши се на основу просторног плана подручја посебне намене, односно урбанистичког плана, у складу са чланом 55. Закона о заштити природе и Одлуком о проглашењу заштићеног подручја. У поступку израде планова орган за израду плана је дужан да прибави услове заштите природе у складу са чланом 9. овог закона.

У просторним плановима општина Бечеј и Србобран, ово подручје је картографски обрађено са наменом заштите природе, па самим тим препорука је да се уради и Просторни план подручја посебне намене Парка природе „Бељанска бара“.

Око природног добра, изван граница заштићеног подручја, успостављена је заштитна зона, еколошки значајни коридор одређен ради спречавања, односно ублажавања спољних утицаја. Површине заштитне зоне је око 325,820 ха. Она обухвата део ушћа у Великом бачком каналу код Турије и у појасу ширине од 50m, уз корито Бељанске баре, прати границу природног добра. На појединим локалитетима заштитна зона обухвата и просторе са остацима напуштених салаша уз обалу баре, као и комплекс објекта „Бељански рај“. Заштитној зони припада и корито каналисаног меандра баре, од границе природног добра до пута Србобран - Бечеј. У њу су укључена и корита затрпаних и делимично зацевљених јаруга као и канали преко којих се Бељанска бара снабдева водом из Великог бачког канала.

АКТИВНОСТИ ПЛАНИРАНЕ ЗА 2023. ГОДИНУ, ВЕЗАНЕ ЗА ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ, РАЗВОЈ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ПОД ЗАШТИТОМ

У циљу стварања што погоднијих услова за посетиоце и љубитеље природе и у наредном периоду се наставља са уређењем територије која је у границама под заштитом Парка природе „Бељанска бара“. У том смислу циљ нам је да привучемо што већи број становништва и упознамо их са природним благодетима овог краја. Планиране активности у том погледу су:

- кошење и уклањање инвазивних врста у оквиру редовног одржавања ЈВП „Воде Војводине“ на територији општина Бечеј и Србобран, уређење обале и шетне стазе;
- планирана су средства за санацију постојеће осматрачнице за птице;
- планирана је израда четири инфо-табле, две табле за упозорења о употреби осматрачница за птице на сопствену одговорност и четири табле на којима ће писати обавештење о забрани коришћења шетне стазе за моторна возила било које врсте;
- израда Програма управљања рибарским подручјем Парка природе „Бељанска бара“ за период од десет година (од 2024. до 2031.год.);
- израда Плана управљања Парком природе „Бељанска бара“ за период од 2024. до 2031. године.

7. АКТИВНОСТИ НА ПРОМОЦИЈИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

У сврху еколошког и туристичког унапређења, као и промоције и одрживог коришћења Парка природе „Бељанска бара“, у 2023. години, планирана је реализација следећих активности:

ЕКО-МАРКЕТИНГ

На званичном сајту управљача, www.vodevojvodine.com, налазе се све актуелне теме везане за заштићено подручје Парк природе „Бељанска бара“. ТО општина Србобран и Бечеј, као и ТО Војводине, имају на својим сајтовима портале на којима се такође могу наћи информације о овом заштићеном подручју.

Током 2023. године у циљу промоције делатности ЈВП „Воде Војводине“ које су у вези са управљањем заштићеним подручјима, планира се учешће на свим догађајима које за тематику имају заштиту природе и пружање туристичке понуде у заштићеним подручјима.

Такође ће се интензивирати промоција путем средства јавног информисања, организовањем радионица у сарадњи са васпитно-образовним установама као и дистрибуција пропагадног материјала. Промотивни материјал ће се делити васпитно-образовним установама, месним заједницама, удружењима за рекреативни риболов, као и другим заинтересованим субјектима.

ТУРИЗАМ

Туристички развој овог заштићеног подручја је у самом зачетку, па ће управљач ЈВП „Воде Војводине“ у сарадњи са општинама Србобран и Бечеј наставити да осмишља садржаје, како би се заинтересовали потенцијални корисници туристичких услуга и остварили приходи од истих, као и од накнада за коришћење заштићеног подручја. Тиме би се указале могућности да се више средстава улаже у заштиту и развој Парка природе „Бељанска бара“.

Бељанска бара, представља бисер војвођанског пејзажа јер поседује велике потенцијале и пружа могућност за развој одрживог туризма. Ово заштићено подручје представља атрактивно природно окружење за одмор, спортско-рекреативни риболов и рекреацију. Захваљујући пре свега великом богатству рибљег фонда у свом екосистему, као и околним ловним теренима, ово подручје има изванредне могућности за развој риболовног и ловног туризма. Мирна вода Бељанске баре која нема директних индустријских загађивача, планским порибљавањем може постати значајан риболовни центар Војводине. Путем инфраструктурног улагања омогућиће се још бољи услови за ову делатност.

ПРИРОДНА БОГАТСТВА ПАРКА ПРИРОДЕ „БЕЉАНСКА БАРА“ МОГУ СЕ САГЛЕДАТИ КРОЗ:

- шетњу едукативном стазом у дужини од 4,5 km, намењеном за одмор и рекреацију локалног становништва и посетилаца;
- организовану возњу чамцима уз презентацију заштићеног подручја;
- посматрање и праћење птица (birdwatching), разгледање живописних пејзажа са осматрачница која се налазе на најатрактивнијим деловима водотока на територији општина Бечеј и Србобран;
- фотографисање природних вредности;

- организовање еколошких кампова;
- организовање еколошких радионица и едукација;
- рекреативни и спортски риболов.

У циљу унапређења туризма, и у наредном периоду наставиће се сарадња са туристичким организацијама, васпитно-образовним установама, факултетима и невладиним организацијама кроз организовање посета Парку природе „Бељанска бара“. Планира се реализација промотивних активности како би се што већи број људи упознао са природним и културно-историјским вредностима овог заштићеног подручја, као и са могућностима различитих видова коришћења овог подручја под заштитом.

8. ОБЛИЦИ САРАДЊЕ И ПАРТНЕРСТВА СА ЛОКАЛНИМ СТАНОВНИШТВОМ И ДРУГИМ КОРИСНИЦИМА НЕПОКРЕТНОСТИ

У циљу реализације Програма управљања Парка природе „Бељанска бара“ за 2023. годину, Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ наставиће сарадњу са надлежним државним органима, физичким и правним лицима, а нарочито са:

- Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине;
- Покрајинским заводом за заштиту природе;
- Покрајинским секретаријатом за пољопривреду, водопривреду и шумарство;
- Министарством заштите животне средине;
- Природно-математичким факултетом, Департманом за биологију и екологију и Департманом за географију, туризам и хотелијерство, Универзитета у Новом Саду;
- Пољопривредним факултетом, Универзитета у Новом Саду;
- Локалним самоуправама (Општине Србобран и Бечеј, Месном заједницом Турија) и локалним становништвом;
- Саветом за Парк природе „Бељанска бара“;
- Васпитно-образовним установама;

- Средствима јавног информисања;
- Угоститељским објектима;
- Корисницима заштићеног природног добра Парка природе „Бељанска бара“;
- Туристичким организацијама;
- Невладиним организацијама;
- Другим заинтересованим лицима.

9. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ДРУГЕ МАТЕРИЈАЛНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА У УПРАВЉАЊУ ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ И НАЧИН ЊИХОВОГ ОБЕЗБЕЂИВАЊА

На основу члана 69. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-испр.,14/2016, 95/2018. и 71/2021) финансирање заштићеног подручја се обезбеђује из:

- 1) средстава буџета Републике Србије, буџета Аутономне Покрајине Војводине и буџета општине;
- 2) средстава Фонда за заштиту животне средине;
- 3) накнада за коришћење заштићеног подручја;
- 4) прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем;
- 5) средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе;
- 6) донација, поклона и помоћи;
- 7) других извора у складу са законом.

Да би се реализовао Програм управљања Парком природе „Бељанска бара“ за 2023. годину потребно је обезбедити средства из свих горе наведених извора предвиђених законом, сагласно програмским активностима и пројектима.

Надзорни одбор ЈВП „Воде Војводине“ ће на заседању седнице крајем децембра 2023. године, размотрити усвајање Одлуке о накнадама за коришћење заштићеног подручја Парка природе „Бељанска бара“ у 2023. години као и Одлуку о утврђивању ценовника за пружање услуга ЈВП „Воде Војводина“ Нови Сад у управљању заштићеним подручјем Парк природе „Бељанска бара“ у 2023. год., чиме ће на основу Закона о накнадама за коришћење јавних добара и Закона о заштити природе, бити остварени услови да се остварени приход од накнада за коришћење заштићеног подручја, улаже у заштиту и развој Парка природе „Бељанска бара“ и на тај начин подстакне већи напредак овог природног добра у будућности.

Будући да Парк природе „Бељанска бара“ представља и рибарско подручје, у складу са чланом 41. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („ Сл. гласник РС“, бр. 128/2014 и 95/2018 – др. закон), као управљач овог заштићеног подручја у обавези смо да продајемо и дистрибуирамо дозволе за рекреативни риболов. У вези са тим део прихода за управљање и развој овог парка природе оствариће се и из овог извора финансирања. За 2023. годину за Парк природе „Бељанска бара“ предвиђена је продаја око 150 годишњих дозвола за рекреативни риболов по цени од 4.000,00 дин. и око 30 дневних дозвола по цени од 1.000,00 динара.

Планирана финансијска средства за 2023. годину:

РЕДНИ БРОЈ	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА	ПЛАНИРАНИ ИЗНОС У ДИНАРИМА СА ПДВ-ом
1.	Радови на санацији осматрачнице за птице	ЈВП „Воде Војводине“	600.000,00
2.	Израда Програма управљања риболовним подручјем ПП Бељанска бара за период од 2024. до 2033. године	ЈВП „Воде Војводине“	420.000,00
3.	Порибљавање риболовног подручја ПП Бељанска бара (600kg шаранске рибље млађи)	ЈВП „Воде Војводине“	361.680,00
4.	Награде за децу за Манифестацију „Дани Бељанске баре“	ЈВП „Воде Војводине“	50.000,00
5.	Физичко-техничко обезбеђење /ФТО, 2 лица	ЈВП „Воде Војводине“	3.340.086,00

6.	Редовно одржавање приобаља-кошење и тарупирање траве и шибља	ЈВП „Воде Војводине“	600.000,00
7.	Реконструкција елемената на еко-учионици	Општина Србобран	250.000,00

Планирана финансијска средства за 2023. годину према изворима финансирања:

Извор финансирања	Укупан планирани износ у динарима са пдв-ом
ЈВП „Воде Војводине“	5.371.766,00
Општина Србобран	250.000,00

УКУПНО: 5.621.766,00 дин. са пдв-ом

Директор ЈВП „Воде Војводине“

Срђан Кружевић